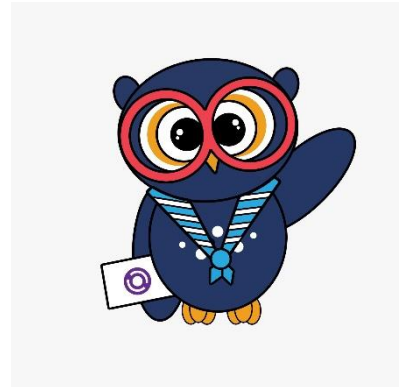

Tarpojen Vaalipöytä-tehtävät

1. Tutustun oman kuntani alueeseen.
2. Tiedän mitä kunta ja kunnanvaltuusto ovat.
3. Leikin ryhmäni kanssa kuntavaaliaiheista leikkiä.
4. Tutustun www.partioehdokkaat.fi -sivustoon.
5. Tutustun kuntavaaliehdokkaaseen.
6. Tutustun ehdokkaiden vaalimainoksiin.
7. Askartelen vaalimainoksen.
8. Osallistun ryhmäni järjestämiin vaaleihin.
9. Tutustun äänestämiseen.
10. Osallistun vaalikahveihin.
11. Julkaisen Kuntavaalit2021-teemaisen somepostauksen.
12. Teen vaalikoneen.
13. Vierailen ehdokkaiden vaalitulaisuuksissa.
14. Osallistun vaalipaneeliin.
15. Osallistun retkivaltuuston toteuttamiseen.

1. Tutustun oman kuntani alueeseen.

Ryhmä käyttää perinteisiä karttoja tai Google Mapsia ja etsii oman kuntansa rajat kartalta. Ryhmäläiset voivat aloittaa tarkastelun koko Suomea kuvaavasta kartasta ja pohtia oman kunnan sijaintia. Ryhmä etsii ja nimeää myös oman kuntansa naapurikunnat. Seuraavaksi ryhmä voi tarkastella kotikuntaa sekä sen naapurikuntaa kuvaavaa karttaa ja etsiä kunnan rajat. Ryhmäläiset voivat myös etsiä kartalta teille tuttuja paikkoja, kuten lippukunnan kolon, ryhmäläisten kodit ja kaikkien koulut. Ryhmä keskustella myös seuraavista kysymyksistä: Kenellä on lyhyt koulumatka? Entä kuka pääsee nopeimmin kololle?

Karttoihin tutustumisen jälkeen jokainen ryhmäläinen miettii viisi paikkaa, jotka omassa kunnassa ovat tärkeitä. Tärkeitä paikkoja voivat olla esimerkiksi oma koti, koulu, lippukunnan kolo, uimahalli, kirjasto, puisto tai jalkapallokenttä. Ryhmäläiset listaavat omat paikkansa ja esittelevät ne toisilleen. Jokainen myös perustelee muulle ryhmälle, miksi valitsi juuri nämä paikat. Esittelyn jälkeen ryhmä voi yhdessä miettiä, mitä paikkoja kunnasta tuntuu puuttuvan. Ryhmäläiset voivat myös pohtia,

pääseekö tuttuihin paikkoihin helposti ja tuntuvatko ne turvallisilta. Jos ryhmäläiset valitsivat samoja paikkoja, ryhmä voi yhdessä miettiä miksi juuri nämä paikat ovat kaikille tärkeitä.

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

Kaupunki-tarppo, kotiseutu, partio-ohjelma.fi

2. Tiedän mitä kunta ja kunnanvaltuusto ovat.

Ryhmä selvittää yhdessä, mikä kunnanvaltuusto on, ja mistä siellä päätetään. Alla olevan kysymyslistan avulla ryhmä voi järjestää kilpailun, jossa ryhmäläiset yrittävät pareittain selvittää vastaukset listan kysymyksiin. Ensimmäisenä kaikkiin kysymyksiin oikeat vastaukset löytänyt pari voittaa.

Ryhmäläiset voivat myös jakautua pienryhmiin ja tehdä kunta-aiheiset Kahoot-tietovisat osoitteessa kahoot.it. Tietovisassa ryhmäläiset voivat kysellä toisiltaan kunnan päätöksentekoon liittyviä kysymyksiä. Kun kaikkien pienryhmien kysymykset ovat valmiita, ryhmä voi vuorotellen pelata valmiit tietovisat.

Ryhmä voi tutustua kunnanvaltuuston päätöksentekoon myös etsimällä internetistä oman kuntansa valtuuston seuraavan kokouksen esityslistan tai menneen kokouksen pöytäkirjan. Ryhmä voi tutustua asiakirjoihin ja etsiä päätöskohtia, jotka liittyvät nuoriin tai ryhmäläisten omaan arkeen. Ryhmä voi poimia asiakirjoista kohtia, joissa puhutaan esimerkiksi kouluista tai harrastuksista. Sisällön lisäksi ryhmä voi pohtia myös asiakirjojen tyyliä: Onko teksti selkeää? Mitä kohtia ette ymmärrä? Onko jostain päätöksestä äänestetty?

Ryhmä voi toteuttaa tehtävän myös suunnittelemalla ja vetämällä nuoremmille partiolaisille kuntaan ja kunnan päätöksentekoon liittyvän kokouksen. Ryhmä voi sopia kokouksen vetämisen yksityiskohdista sudenpentulauman tai

seikkailijajoukkueen johtajan kanssa. Ennen kokousta ryhmäläisten tehtävänä on suunnitella tehtävät ja aikataulu kokoukseen. Ryhmäläiset voivat ensin itse tutustua kunnan päätöksentekoon, ja sitten tehdä siihen liittyviä tehtäviä nuoremmille. Tehtävien suunnittelijoiden on hyvä muistaa, että kunnan päätöksentekoon liittyvät asiat ovat vaikeita nuoremmille ikäkausille, joten esimerkiksi kysymykset on hyvä pitää tarpeeksi yksinkertaisina. Ryhmäläisten kannattaa myös tehdä tehtävistä toiminnallisia, sillä eri aiheita on helpompi käsitellä esimerkiksi leikkien tai muistipelin kautta.

Kysymyslista tehtävän toteuttamisen avuksi:

- Mikä on valtion ja kunnan ero?
- Mistä ryhmäläisten arkea koskevista asioista kunta päättää?
- Kuka kunnassa päättää asioista?
- Mitä tekee kunnassa valtuusto, entä kunnanhallitus?
- Mitä ovat lautakunnat?
- Mistä asioista päätetään valtuustossa, mistä lautakunnissa?
- Milloin ja missä oman kuntanne valtuusto kokoontuu?
- Voiko kokousta mennä seuraamaan?
- Nauhoitetaanko kokous tai voiko sitä seurata videoyhteyden avulla?
- Kuka kuntavaaleissa voi asettua ehdolle?
- Miten kuntavaaleissa voi asettua ehdolle?
- Mikä on nuorisovaltuusto, ja mikä on sen tehtävä kunnassa?

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

3. Leikin ryhmäni kanssa kuntavaalii aiheista leikkiä.

Tässä tehtävässä ryhmä pääsee leikkimään jotakin kuntavaaliteemaista leikkiä. Alla on lueteltuna kolme esimerkkileikkiä, jotka voi toteuttaa suoraan kokouksessa.

Leikeillä voi esimerkiksi alustaa kokouksen aihetta tai testata ryhmäläisten osaamista kokouksen päättyessä. Vaihtoehtoisesti ryhmänjohtaja voi keksiä oman

kuntavaaliteemaisen leikin. Helpoiten oman leikin keksiminen onnistuu muuntamalla jokin valmis ja tuttu leikki kuntavaaleihin sopivaksi. Leikkiä suunnitellessa on hyvä muistaa, että nuorimmille ikäkausille yksinkertainenkin leikki voi kuntapäätöksentekoon liitettynä olla haastava.

Valtuustohippa

Valtuustohippa on muunnelma poliisi ja rosvo -leikistä. Osallistujat saavat leikistä eniten irti, jos he hahmottavat jo valmiiksi kunnanvaltuuston rakenteen. Leikkiä ennen osallistujat voivat selvittää esimerkiksi internetistä, millaisia lautakuntia omasta kunnastamme löytyy, ja mistä asioista kukin lautakunta päättää. Leikin aluksi ryhmänjohtaja tai leikin vetäjä selventää yhteisesti kaikille kunnanvaltuuston tehtävät ja eri toimijoiden roolit. Tämän jälkeen vetäjä valitsee yhden tai useamman osallistujan valtuuston puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajiksi. Muut leikkijät ovat valtuutettuja valtuuston kokouksessa. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yrittävät ottaa valtuutettuja kiinni ja jakaa heitä lautakuntiin, jotka voivat sijaita eri puolilla pihaa. Leikkijät voivat pelastaa valtuutetun lautakunnasta takaisin valtuuston kokoukseen kertomalla hänelle toiveen, jonka toivoisivat lautakunnan toteuttavan.

Mitä tiedät kuntavaaleista -leikki

Leikki pohjautuu Väri-leikkiin. Leikin ideana on, että osallistujat ottavat eri kokoisia askeleita leikinjohtajan huutamien kuntavaaleihin liittyvien väittämien perusteella. Väittämien vaikeustasoa vaihtamalla leikki muovautuu eri ikäkausille sopivaksi. Ennen leikin aloittamista voidaan sopia millaisia askeltyyppejä leikissä käytetään (esimerkiksi tipu, kani, kukko tai jättiläinen) ja millaisia erilaiset askeleet ovat. Leikin alussa leikinjohtaja seisoo seinää vasten selin muihin. Muut osallistujat asettuvat lähtöviivalle noin 20 metrin päähän leikinjohtajasta. Leikinjohtaja huutaa yksitellen erilaisia väittämiä, kuten "Se, kuka tietää jonkin lautakunnan nimeltä, saa liikkua kolme kukonaskelta eteenpäin" tai "Jos olet nähnyt vaalimainoksen, ota yksi jättiläisen askel". Jokaisen väittämän kohdalla leikinjohtaja voi päättää askelmäärän ja askeltyypin. Osallistuja, joka ensimmäisenä pystyy koskettamaan leikinjohtajaa ja huutamaan oman nimensä, on seuraava leikinjohtaja.

Esimerkkiväittämiä:

- Tiedän mikä kunnanvaltuusto on.
- Tiedän missä oman kuntani kunnantalo sijaitsee.
- Tiedän jonkin lautakunnan nimeltä.
- Tiedän milloin seuraavat kuntavaalit ovat.
- Tiedän kuka on oman kuntani kunnanjohtaja.
- Olen leikkinyt kuntavaaliaiheista leikkiä.
- Olen suorittanut Vaalipöllö-merkin tehtäviä.
- Olen nähnyt vaalimainoksen.
- Olen joskus äänestänyt. (ryhmän omissa tai oikeissa vaaleissa)
- Olen katsonut vaalivideon.
- Olen ollut vaaleissa ehdokkaana. (ryhmän omissa tai oikeissa vaaleissa)
- Olen vierailut vaalikojulla.
- Olen käynyt äänestyspaikalla.
- Tunnen tai tiedän jonkun kuntavaaliehdokkaan.
- Haluaisin asettua ehdolle kuntavaaleissa.

Kunnanvaltuusto-visa

Tässä leikissä osallistujat jakautuvat 3–4 hengen joukkueisiin, jotka seisovat jonoissa niin, että kunkin jonon ensimmäinen seisoo vierekkäin samalla viivalla. Joukkueita vastapäätä seisoo leikinjohtaja, joka huutaa yksitellen erilaisia kunnan päätöksentekoon liittyviä väittämiä. Väittämän kuultuaan joukkueet miettivät, onko väite totta vai tarua. Jos väite on joukkueen mielestä totta, joukkueen jäsenet nousevat seisomaat ja nostavat kädet ylös sekä peukut pystyyn huutaen “Jee!”. Jos väittäjä on joukkueen mielestä tarua, joukkueen jäsenet menevät kyykkyyyn ja huutavat “Buu!”. Tämän jälkeen leikinjohtaja kertoo oikean vastauksen ja leikkijät voivat siirtyä seuraavaan väittämään. Leikkijät voivat muuntaa leikin myös kilpailuksi niin, että nopeimmin oikein vastannut joukkue saa pisteen.

Osallistujat voivat toteuttaa leikin esimerkiksi kunnan päätöksentekoon tutustumisen jälkeen, jolloin he voivat hyödyntää siinä esimerkiksi tehtävän 2 Kahoot-visoissa esiin tulleita väittämiä. Leikkijät voivat käyttää alla olevia esimerkkiväittämiä apuna, kunhan he tarkistavat ensin, pitävätkö väittämät paikkansa juuri heidän kunnassaan. Leikkijät voivat myös muuntaa väittämiä oman kunnan tietoihin sopiviksi. Osallistujien kannattaa etsiä väittämiin oikeat vastaukset jo etukäteen.

Esimerkkiväittämiä:

- Kunnat säätävät lakeja.
- Kunta voi päättää mitä haluaa.
- Kuntaa johtaa pormestari.
- Kunnanvaltuusto päättää talousasioista.
- Meidän kuntamme valtuustossa on xx jäsentä.
- Jokaisella valtuuston jäsenellä on varajäsen.
- Meidän kunnassamme on nuorisovaltuusto.
- Kunnanvaltuuston kokouksessa tulee olla paikalla puolet valtuutetuista.
- Kokoukset pidetään aina sunnuntaisin.
- Kokouksia voi seurata paikan päällä.
- Kokouksissa kuka tahansa voi saada puheenvuoron.
- Kokoukset voi katsoa myöhemmin tallenteena.
- Kokousten pöytäkirjat ovat salaisia.
- Kuntavaalit ovat neljän vuoden välein.
- Kuntavaaleissa voi äänestää kuka tahansa.

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

4. Tutustun www.partioehdokkaat.fi -sivustoon.

Ryhmä vierailee www.partioehdokkaat.fi -sivustolla ja tutustuu kuntavaalien partioehdokkaisiin. Ryhmä voi esimerkiksi jakautua pienempiin ryhmiin ja tutkia

sivustoa pienemmällä porukalla. Pienryhmät voivat käydä alla olevat kysymykset läpi ja etsiä niihin vastaukset. Kun kaikki ovat valmiita, ryhmä voi käydä yhdessä vastaukset läpi.

- Montako ehdokasta sivustolla on yhteensä?
- Ketkä ehdokkaat ovat ryhmäläisten omasta kunnasta?
- Löytyykö sivustolta ehdokkaita ryhmän omasta lippukunnasta?
- Löytyykö sivustolta muita tuttuja partiolaisia?
- Tietääkö tai tuntee joku ryhmäläinen jonkun ehdokkaan jotain muuta kautta?

Seuraavaksi ryhmä tutustuu pienryhmissä partion kuntavaalitavoitteisiin partioehdokkaat.fi -sivustolla. Ryhmät lukevat tavoitteet läpi ja keskustelevat niistä yhdessä oman ryhmän kanssa.

- Ovatko tavoitteet ryhmän mielestä hyviä?
- Mikä on partion vaalitavoitteista ryhmän mielestä tärkein?
- Miten ryhmäläiset voisivat itse edistää näiden tavoitteiden edistymistä?
- Keksivätkö ryhmäläiset lisää vaalitavoitteita partiolle?

Partioehdokkaat.fi -sivustoon ja partion vaalitavoitteisiin tutustumisen jälkeen ryhmä kirjoittaa omat esittelyt, jotka voisi lisätä sivustolle jos ryhmäläiset olisivat ehdolla kuntavaaleissa tai esimerkiksi nuorisovaltuuston vaaleissa. Esittelyn kirjoittamisessa voi käyttää apuna seuraavia kysymyksiä:

- Mitä perustietoja kertoisin itsestäni esittelyssä?
- Millainen kuvaus kertoisi tärkeimmät tiedot itsestäni jollekin tuntemattomalle?
- Mitä teemoja ajaisin vaaleissa?

- Millaisten asioiden edistäminen olisi minulle kaikista tärkeintä?

5. Tutustun kuntavaaliehdokkaaseen.

Ryhmä kutsuu kuntavaaliehdokkaan kokoukseen vieraaksi. Vierailun tarkoituksena on, että ehdokas kertoo millaista työtä kunnanvaltuusto tekee ja millaista on olla ehdokkaana kuntavaaleissa. Ryhmä selvittää ensin miten ja missä kanavassa ehdokkaaseen saa otettua yhteyttä. Kun ryhmä on yhteydessä ehdokkaaseen ryhmäläiset kertovat ketä ryhmään kuuluu, miksi ryhmä haluaa ehdokkaan vierailulle sekä missä ja milloin vierailu tapahtuisi. Ryhmä lähestyy ehdokasta tilanteen vaatimalla virallisuudella. Jos ehdokas on jo valtuustossa, voi ryhmä ehdottaa tapaamista myös kunnan- tai kaupungintalolla. Ennen vierailua ryhmä valmistelee listan kysymyksistä, jotka ehdokkaalle halutaan esittää.

Jos ryhmän kutsuma ehdokas ei ole partiolainen tai tunne partiotoimintaa, ryhmä voi vierailun alussa kertoa ehdokkaalle mitä partio on. Ryhmä voi suunnitella partion esittelyä jo etukäteen, ja ryhmäläiset voivat esimerkiksi askarrella partiotoiminnasta kertovan julisteen. Partiota tuntevallekin vierailijalle on hyvä kertoa aluksi ryhmän omasta lippukunnasta ja sen toiminnasta. Vierailun aikana ryhmä pyytää ehdokasta kertomaan omista vaaliteemoistaan sekä siitä, millaista on olla ehdokkaana.

Ryhmäläiset kertovat ehdokkaalle itselleen tärkeistä aiheista ja esittävät toiveita tai parannusehdotuksia esimerkiksi nuorten asioihin liittyen. Ryhmä voi myös kertoa ehdokkaalle partion kuntavaalitavoitteista. Tätä varten ryhmä voi tutusta partion kuntavaalitavoitteisiin aktiviteetin numero 4: "Tutustun partioehdokkaat.fi - sivustoon" avulla. Partion kuntavaalitavoitteet ryhmä voi lyhyesti esitellä ehdokkaalle sivustolta löytyvän Ehdokkaan taulun avulla.

Jos vierailun järjestäminen lippukunnan kololle ei onnistu, ryhmä voi myös tavata ehdokkaan esimerkiksi videopuhelun välityksellä. Ryhmäläiset tekevät tällöinkin kysymyslistan etukäteen valmiiksi ja varmistavat yhdessä, ettei kukaan puhu päällekkäin. Tehtävän voi toteuttaa etänä myös niin, että ryhmä lähettää valitsemalleen kuntavaaliehdokkaalle sähköpostin tai videon. Ryhmä huomioi, että videon kuvaaminen vaatii etukäteen tapahtuvaa suunnittelua, ja vie enemmän aikaa

kuin esimerkiksi sähköpostin kirjottaminen. Ehdokkaan vastauksen ryhmäläiset voivat lukea tai katsoa ryhmän viikkokokouksessa.

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Kaupunki-tarppo, kotiseutu, partio-ohjelma.fi

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

6. Tutustun ehdokkaiden vaalimainoksiin.

Ryhmä tuo kokoukseen kaupungilla jaettuja lehtisiä tai sanomalehtiä, joissa vaalimainoksia on. Jos ryhmällä on käytössään internet ja tietokone, ryhmäläiset voivat tutustua ehdokkasiin heidän vaalisivujensa kautta. Ryhmä voi myös katsoa ehdokkaiden vaalivideoita. Ryhmä voi tutustua mainoksiin esimerkiksi leikkimällä ehdokkaiden tuoretta kampanjapäällikköä ja pohtimalla ehdokkaan mainonnan perusteella, millainen on ehdokkaan kohderyhmän edustaja, eli kenelle mainos on erityisesti suunnattu. Ryhmä keskustelee seuraavista kysymyksistä:

- Millaisia erilaisia kohderyhmiä ryhmäläiset keksivät?
- Kuuluvatko ryhmäläiset itse johonkin kohderyhmään?
- Millainen on kunkin ryhmän tutkiman mainoksen kohderyhmä?
- Millaisissa kanavissa ehdokkaan kannattaisi mainostaa tavoittaakseen oman kohderyhmänsä?
- Millaiset teemat kohderyhmän edustajaa kiinnostavat?
- Ovatko ryhmäläiset itse jonkun ehdokkaan kohderyhmää?
- Vetoaako jokin mainoksista ryhmäläisiin?

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

7. Askartelen vaalimainoksen.

Ryhmä askartelelee vaalimainokset. Ryhmä voi tehdä mainokset yksin, pareittain tai pienryhmissä. Mainoksessa esiintyvä ehdokas voi olla askartelija itse, toinen ryhmäläinen tai ryhmänjohtaja. Mainoksen voi tehdä myös ideaaliehtokkaista tai muusta kuvitteellisesta henkilöstä. Aluksi ryhmä miettii tarkemmin sitä, mihin vaaleihin ryhmä on tekemässä mainoksia. Ryhmä voi esimerkiksi tehdä kuvitteellisten ehdokkaista mainokset kuntavaaleihin, tai mainokset ryhmäläisistä vaikkapa lippukunnan omiin vaaleihin tai nuorisovaltuuston vaaleihin.

Ryhmä valitsee mainoksia tehdessä kullekin ehdokkaalle oman numeron, joka näkyy ehdokkaan mainoksessa. Ryhmäläiset kirjoittavat mainokseen myös ehdokkaan nimen ja piirtävät kuvan ehdokkaasta. Ryhmäläiset lisäävät mainokseen myös ehdokkaan vaaliteemoja eli hänelle tärkeitä asioita. Ryhmä voi myös esimerkiksi keksiä ehdokkaille omia iskulauseita tai some-tunnisteita. Ryhmäläisten tekemien mainosten formaatti voi olla mikä vain: esimerkiksi posterit, lappunen, Snapchat tai meemi. Paperisen mainoksen koristeluun ryhmä voi käyttää esimerkiksi tusseja, tarroja ja muita askartelutarvikkeita.

8. Osallistun ryhmäni järjestämiin vaaleihin.

Ryhmä järjestää omat vaalit esimerkiksi viikkokokouksessa. Ryhmä voi äänestää esimerkiksi kauden viimeisen kokouksen ohjelmasta tai leivontakokouksen resepteistä. Ryhmä voi myös leikkimielisesti äänestää johonkin ryhmäläisille tärkeään teemaan liittyvästä päätöksestä, kuten politiikasta tai ympäristöasioista. Ryhmä muistaa valita aiheen, josta kaikki ryhmäläiset tietävät jotain, ja johon kaikilla on jotain sanottavaa.

Vaalien ohjeet:

1. Ryhmä valitsee aiheen tai asian, josta äänestetään.
2. Ryhmäläiset jakaantuvat pienryhmiin, ja päättävät pienryhmän kesken oman ehdotuksensa äänestettävään asiaan liittyen. Kaikki pienryhmät myös valitsevat keskuudestaan edustajan vaalipaneelia varten.
3. Vaalipaneelissa jokaisen pienryhmän edustajat esittelevät oman ryhmänsä ehdotuksen ja perustelevat sen muille ryhmille. Johtaja tai joku osallistujista

voi toimia paneelin keskustelunjohtajana ja jakaa puheenvuoroja muille ryhmäläisille, jotka voivat esittää kysymyksiä.

4. Lopuksi ryhmä järjestää yhdessä suljetun lippuäänestyksen, jossa halukkaat ryhmäläiset voivat vuorotellen toimia vaalivirkailijoina.
5. Vaalitulosten julkistamisen jälkeen ryhmä nauttii vaalikaluit, -mehut tai -kaakaot!

Ryhmä voi toteuttaa aktiviteetin myös järjestämällä "varjovaalit" eli valitsemalla oman kuvitteellisen kunnanvaltuuston. Varjovaaleissa puolet ryhmästä voi ensin olla ehdokkaita ja puolet äänestäjiä, ja ensimmäisten vaalien jälkeen ryhmäläiset voivat vaihtaa rooleja. Ryhmäläiset voivat olla ehdolla omana itsenään, tai valita itselleen roolihahmot. Roolihahmo voi olla jokin kuvitteellinen henkilö tai vaikka ideaaliehtokkaanne. Oman varjovaaliehdokkaan luomisessa ryhmäläiset voivat hyödyntää tehtävää 7: "Askartelen vaalimainoksen" siten, että ryhmäläiset valitsevat ehdokkaaksi henkilön joka esiintyy ryhmän tekemissä vaalimainoksissa.

Varjovaalien ohjeet:

1. Ryhmäläiset valitsevat itselleen ehdokkaan. Ehdokas voi olla ryhmäläinen itse tai esimerkiksi joku kuvitteellinen henkilö.
2. Ryhmäläiset valitsevat ehdokkaalleen äänestysnumeron, tärkeimmät vaaliteemat ja iskulauseet. Näiden keksimisessä ryhmäläisiä voi auttaa aktiviteetti 7: "Askartelen vaalimainoksen".
3. Ryhmä järjestää vaalitorin. Vaalitorilla jokainen ehdokas voi esitellä omia vaaliteemojaan ja vaalimainostaan äänestäjille. Äänestäjät eli toinen puolikas ryhmäläistä kiertää ehdokkaiden pisteitä ja kyselee heidän vaaliteemoistaan ja tavoitteistaan.
4. Ryhmä järjestää vaalipaneelin. Johtaja tai joku osallistujista voi toimia paneelin keskustelunjohtajana ja jakaa puheenvuoroja muille ryhmäläisille, jotka voivat esittää kysymyksiä ehdokkaille. Ehdokkaat vastaavat kysymyksiin ja perustelevat vastauksensa mahdollisimman hyvin.
5. Lopuksi ryhmä järjestää suljetun lippuäänestyksen, jossa äänestäjät äänestävät valitsemaansa ehdokasta. Ryhmä muistaa laittaa esille jokaisen

ehdokkaan numeron. Vaalien vaalivirkailijana voi toimia ryhmänjohtaja tai halukas ryhmäläinen. Ryhmä voi myös pyytää toisen ryhmän johtajaa tai muuta paikalla olevaa lippukuntalaista toimimaan vaalivirkailijana.

6. Vaalitulosten julkistamisen jälkeen ryhmä nauttii vaalikalhvit, -mehut tai -kaakaot!
7. Jos ryhmäläiset haluavat, niin tässä vaiheessa he voivat vaihtaa rooleja ja järjestää vaalit uudestaan niin, että ehdokkaat ovatkin tällä kertaa äänestäjiä ja äänestäjät ehdokkaita.

Ryhmä keskustelee vaalikalhvien yhteydessä tai tehtävän jälkeen erilaisista äänestys- ja vaalitavoista. Ryhmä selvittää vastaukset seuraaviin kysymyksiin keskustelemalla tai internetin avulla:

- Mikä on salainen äänestystapa?
- Mitä avoimella äänestystavalla tarkoitetaan?
- Kumpaa näistä ryhmän omissa vaaleissa toteutettu suljettu lippuäänestys edustaa?
- Mikä on vaalitapa?
- Mitä suhteellisella vaalitivalla tarkoitetaan?
- Mitä vaalitapaa kuntavaaleissa käytetään?
- Mikä on D'Hondtin menetelmä?
- Missä Suomen vaaleissa D'Hondtin menetelmää käytetään?

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Yhteiskuntasuhde-tarppo, Yhteiskunta-suuntaus, partio-ohjelma.fi

9. Tutustun äänestämiseen.

Tarpoja lähtee mukaan äänestämään esimerkiksi vanhempien tai muiden partiolaisten kanssa, vaikka ei itse saisi äänestää. Jos omista tutuista ei löydy sopivaa seuraa äänestyspaikalle, voidaan lippukunnassa sopia että aikuis- tai vaeltajaporukka ottaa halukkaita tarpoja mukaan äänestysreissulle. Äänestyspaikalla tarpojat voivat havainnoida ympäristöä ja pohtia äänestysprosessin etenemistä. Äänestyspaikkaan

tutustumisen jälkeen ryhmä keskustelee yhdessä äänestämisestä ja sen merkityksestä.

Keskustelun apuna voi käyttää seuraavia kysymyksiä:

- Mikä on vaalisalaisuus ja mihin sitä tarvitaan?
- Onko äänestäminen vapaaehtoista?
- Miksi ihmiset käyvät äänestämässä? Millaisia syitä heillä voi olla?
- Jotkut eivät käy äänestämässä, mitä syitä heillä voi olla?
- Miksi äänestysikäraja on 18 vuotta? Pitäisikö sitä laskea tai nostaa?

10.Osallistun vaalikalveihin.

Äänestyspaikkaan tutustumisen tai äänestämisen jälkeen tarpojat voivat käydä yhdessä vaalikalveilla. Vaalikalveille voivat osallistua kaikki äänestyspaikalla mukana olleet: vaalikalveltelu ei edellytä äänestämistä, sillä esimerkiksi alaikäiset eivät saa äänestää. Vaalikalvien yhteydessä ryhmäläiset voivat keskustella äänestämisestä, mutta äänestykseen liittyvistä asioista keskusteltaessa on hyvä muistaa vaalisalaisuuden periaate.

11.Julkaisen Kuntavaalit2021-teemaisen somepostauksen.

Ryhmä julkaisee sosiaalisessa mediassa kuntavaaleihin liittyvää sisältöä. Ryhmä liittää postaukseen tunnisteet #partiolainenvaikuttaa, #partioscout ja #vaalipöllö. Postauksessa voi käyttää myös kuntavaalien omaa tunnistetta #kuntavaalit2021 sekä oman lippukunnan tai ryhmän tunnisteita. Ryhmä muistaa kertoa kuvatekstissä mitä postauksessa tapahtuu! Ryhmä voi tehdä postauksen esimerkiksi jostain vaalitalaisuudesta tai kuntavaalipaneelistä. Postaus voi myös olla kuva tai video ryhmän kokouksesta, jossa tehdään Vaalipöllö-merkin tehtäviä. Ryhmä muistaa pyytää luvan julkaisemiseen postauksessa esiintyviltä. Ryhmäläiset voivat julkaista postauksen esimerkiksi lippukunnan, oman ryhmän tai jonkun ryhmän jäsenen some-tilillä.

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Yhteiskunta-tarppo, mediavastuu, partio-ohjelma.fi

12. Teen vaalikoneen.

Ryhmäläiset etsivät netistä kuntavaaleihin liittyvä vaalikoneen ja kokeilevat millaisia tuloksia siitä saa. Ryhmäläiset muistavat antaa toisten vastata rauhassa ja keskittyvät myös itse vastaamaan huolella, näin ryhmä saa tehtävästä enemmän irti. Jos joku ryhmäläinen ei ymmärrä jotakin kysymystä, niin hän voi pyytää muita ryhmäläisiä tai ryhmän johtajaa selventämään asiaa. Kun jokainen on rauhassa vastannut kysymyksiin, ryhmä keskustelee tuloksista esimerkiksi alla olevien kysymysten avulla. Ryhmä ottaa huomioon sen, että kenenkään ei ole pakko kertoa vastauksiaan tai mielipiteitään.

Kysymyksiä keskustelua varten:

- Millaisia ehdokkaita vaalikone ehdotti ryhmäläisille?
- Olivatko ryhmäläiset yllättyneitä ehdotuksista?
- Saivatko ryhmäläiset samoja ehdokkaita?
- Oliko joku vaalikoneen ehdottamista ehdokkaista ryhmäläisille ennestään tuttu?
- Mistä puolueista vaalikoneen ehdottamat ehdokkaat olivat?
- Oliko ehdotuksissa enimmäkseen saman puolueen ehdokkaita vai erilaisia ehdokkaita erilaisista puolueista?
- Olivatko kysymykset ryhmäläisten mielestä vaikeita?
- Oliko jokin kysymys vaikea ymmärtää?
- Äänestäisivätkö ryhmäläiset vaalikoneen ehdottamaa ehdokasta vai valitsisivatko he oman ehdokkaansa jollakin muulla perusteella?

13. Vierailen ehdokkaiden vaalitulaisuuksissa.

Ryhmä selvittää missä ja milloin eri ehdokkaat ovat tavattavissa ryhmäläisten omalla paikkakunnalla. Ryhmä muistaa, että vaalitulaisuuksia on monenlaisia, ehdokas voi olla tavattavissa puolueen vaalikojuilla tai esiintyä paikkakunnan kauppakeskuksessa.

Vaalitilaisuuksia on myös eri kokoisia: vaalikoju kunnan torilla on yhtä lailla vaalitilaisuus kuin monen ehdokkaan tapahtuma. Ryhmä huomaa, että isossa tilaisuudessa ehdokas ei välttämättä ehdi juttelemaan juuri oman ryhmänne kanssa, ja että puolueiden vaalikojuilla ei aina ole tavattavissa kaikkia ehdokkaita. Ryhmäläiset pohtivat yhdessä, mitkä tilaisuudet heitä erityisesti kiinnostavat, mutta ryhmä yrittää myös löytää eri puolueiden tilaisuuksia.

Ryhmä valitsee tutussa, lähellä olevassa tai muuten sopivassa paikassa olevia tilaisuuksia ja lähtee yhdessä tutustumaan ehdokkaisiin. Ryhmä vierailee vähintään kahden eri ehdokkaan tilaisuudessa. Ryhmäläiset yrittävät päästä juttelemaan ehdokkaiden kanssa, kertovat heille partiotoiminnasta ja esittävät kysymyksiä itselleen tärkeistä aiheista. Ryhmäläiset voivat myös kysyä ehdokkailta partion kuntavaalitavoitteista ja siitä, ajaisivatko ehdokkaat näitä tavoitteita jos heidät valittaisiin valtuustoon. Ryhmä voi tätä varten etukäteen tutustua partion kuntavaalitavoitteisiin aktiviteetin numero 4: "Tutustun partioehdokkaat.fi - sivustoon" avulla. Partion kuntavaalitavoitteet ryhmäläiset voivat lyhyesti esitellä ehdokkaille sivustolta löytyvän Ehdokkaan taulun avulla.

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Kaupunkitarppo, kotiseutu, partio-ohjelma.fi

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

14. Osallistun vaalipaneeliin.

Ryhmä selvittää missä ja milloin ryhmäläisten omalla paikkakunnalla järjestetään kuntavaalipaneeleja. Ryhmä valitsee omiin aikatauluihinsa sopivan paneelin ja lähtee yhdessä seuraamaan sitä. Ennen paneelia ryhmäläiset miettivät esimerkiksi viikkokokouksessa sopivia kysymyksiä, joita panelisteille voisi esittää. Paneelin jälkeen ryhmä keskustelee yhdessä kokemuksesta ja pohtii esimerkiksi sitä, kuka paneeliin osallistuneista ehdokkaista esiintyi parhaiten.

Tehtävän voi tehdä myös etänä, jos jokin ryhmän kotikunnassa järjestetyistä paneeleista striimataan nettiin tai siitä on katsottavissa tallenne. Ryhmä voi myös katsoa vaalitenttiä, johon puolueiden puheenjohtajat osallistuvat. Vaalipaneelin tai –tentin ryhmä voi katsoa joko yhdessä esimerkiksi viikkokokouksessa kololla, yhdessä jonkun ryhmäläisen luona tai kotona. Katsoessaan paneelia ryhmäläiset kirjoittavat muistiin erityisen kiinnostavia kohtia paneelin sisällöstä, osallistujien esiintymisestä tai muista mielenkiintoisista asioista. Ryhmä purkaa kerätyt ajatukset yhdessä esimerkiksi viikkokokouksessa ja keskustele siitä, millaisia ajatuksia paneeli herätti. Alla apukysymyksiä keskusteluun:

- Millaisen mielikuvan ryhmäläiset saivat ehdokkaista?
- Oliko joku hymyilevä? Entä ärtynyt?
- Kuka ehdokkaista oli paras esiintyjä?
- Kuka toi asiansa parhaiten esille?
- Käsiteltiinkö paneelissa ryhmäläisiä kiinnostavia aiheita?
- Hermoistuiko tai korottiko joku ehdokas ääntään?
- Oliko jonkin ehdokkaan puhe epäselvää tai monimutkaista?
- Oliko keskustelussa jokin kohta, jota ryhmäläiset eivät ymmärtäneet?

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Kaupunkitarppo, kotiseutu, partio-ohjelma.fi

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

15. Osallistun retkivaltuuston toteuttamiseen.

Tarpojaryhmä voi toteuttaa retkivaltuuston oman ikäkautensa retkellä niin, että kaikista retkelle osallistuvista valitaan vaaleilla retkivaltuuston pääsevät. Jos kaikki haluavat päästä mukaan, niin vaaleja voidaan järjestää useammat, esimerkiksi niin, että jokaisen ruokailun yhteydessä valitaan uudet retkivaltuuston edustajat. Retkenjohtajan on tärkeää huolehtia siitä, että kaikki halukkaat pääsevät olemaan retkivaltuustossa.

Koko lippukunnan retkellä voidaan toimia esimerkiksi niin, että retkeä johtavat vaeltajat ja aikuiset toteuttavat retkivaltuuston osana tarpojien retken ohjelmaa. Tällöin on jälleen tärkeää huolehtia siitä, että vaikka kaikki eivät olisi valtuutettuja samaan aikaan, niin jokainen halukas kuitenkin pääsisi kokeilemaan valtuutettuna toimimista.

Retkivaltuuston ohje:

Ryhmäläiset järjestävät retkivaltuuston ryhmän tai lippukunnan retkellä. Retken alussa tai ennakoillassa järjestetään valtuustovaalit, joissa retken osallistujat ovat ehdolla. Vaaleilla valittu valtuusto osallistuu retken käytännön järjestelyihin retken johtajien opastuksella. Retkenjohtaja voi antaa retkivaltuustolle päätösvaltaa esimerkiksi ruokalistan tai iltanuotion laulujen osalta. Retkellä osallistujat voivat myös järjestää kysymyspaneelin, jossa retkivaltuuston jäsenten tulee perustella tehtyjä päätöksiä muille retkeläisille. Lopuksi osallistujat keskustelevat yhdessä siitä, miltä vaalit ja päätöksenteko tuntuivat.

Apukysymyksiä keskusteluun:

- Millä perusteella äänestit ehdokastasi?
- Miltä tuntui tulla valituksi tai olla tulematta valituksi?
- Onko tehokkaampaa, että vartio saa itse päättää omista asioistaan, kuin että koko lippukunta päättää kaikkien ryhmien asioista?
- Käyttikö retkivaltuusto päätösvaltaansa väärin?

Vastaavat aktiviteetit tarpojaohjelmassa:

Yhteiskuntasuhde-tarppo, Yhteiskunta-suuntaus, partio-ohjelma.fi